

Bruxelles, den 12. juni 2017
(OR. en)

9309/17

ECOFIN 412
UEM 161
SOC 392
EMPL 306
COMPET 409
ENV 508
EDUC 236
RECH 192
ENER 231
JAI 491

NOTE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	De Faste Repræsentanternes Komité/Rådet
Komm. dok. nr.:	ST 9254/17 ECOFIN 383 UEM 132 SOC 361 EMPL 276 COMPET 378 ENV 478 EDUC 206 RECH 162 ENER 202 JAI 454 - COM)(2017) 522 final
Vedr.:	Henstilling med henblik på RÅDETS HENSTILLING om Rumæniens nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Rumæniens konvergensprogram for 2017

Hermed følger til delegationerne ovennævnte udkast til Rådets henstilling, som er blevet revideret og godkendt af de forskellige rådsudvalg på grundlag af Kommissionens forslag COM(2017) 522 final.

RÅDETS HENSTILLING

af...

om Rumæniens nationale reformprogram for 2017

og med Rådets udtalelse om Rumæniens konvergensprogram for 2017

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker¹, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

¹ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011² rapporten om varslingsmekanismen, hvori Rumænien ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Rumænien for 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Rumæniens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Rumæniens nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 5. maj 2017 fremlagde Rumænien sit nationale reformprogram for 2017 og sit konvergensprogram for 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

- (4) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013³ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (5) Fra 2009-2015 nød Rumænien godt af tre betalingsbalanceprogrammer, som blev styret af Kommissionen og Den Internationale Valutafond i fællesskab med støtte fra Verdensbanken. Der blev kun foretaget udbetalinger som led i første program i 2009-2011, mens dem i 2011-13 og 2013-15 var forebyggende. Kommissionens overvågning efter programmets afslutning med henblik på at kontrollere Rumæniens kapacitet til at tilbagebetale de lån, der var ydet under første program, startede i oktober 2015 og fortsætter, indtil mindst 70 % af lånet, der forfalder i foråret 2018, er tilbagebetalt.

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

- (6) Rumænien er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten. Ifølge konvergensprogrammet for 2017 forventer regeringen et samlet underskud på 2,9 % både i 2017 og 2018 og derefter en gradvis forbedring til 2,0 % af BNP senest i 2020. Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et strukturelt underskud på 1 % af BNP, forventes ikke at blive opfyldt i 2020, som er programmets tidshorisont. Den genberegnete⁴ strukturelle saldo forventes at ligge på -2,6 % senest i 2020. Ifølge konvergensprogrammet for 2017 ventes den generelle offentlige gældskvote at stige fra 37,6 % af BNP i 2016 til 38,3 % af BNP i 2018 for dernæst at falde til 37,6 % af BNP i 2020. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er gunstigt. Den største nedadrettede risiko for de makroøkonomiske udsigter skyldes, at de finanspolitiske og strukturelle foranstaltninger har haft mindre indflydelse på vækstudsigterne på kort og mellemlang sigt end ventet. Samtidig er de foranstaltninger, der er nødvendige for at understøtte de planlagte underskudsmål, ikke tilstrækkeligt udspecificeret. Udkastet til lønloven udgør endvidere en væsentlig nedadrettet risiko for budgetprognosen.

⁴ Den konjunkturkorrigerede saldo, eksklusive engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger, der er genberegnet af Kommissionen efter den metode, der er aftalt i fællesskab.

- (7) Den 12. juli 2016 henstillede Rådet, at Rumænien begrænser afvigelsen fra den mellemfristede budgetmålsætning i 2016 og opnår en årlig finanspolitisk tilpasning på 0,5 % af BNP i 2017, medmindre den mellemfristede budgetmålsætning kan opfyldes med en mindre indsats. På grundlag af de endelige tal for 2016 blev det konstateret, at Rumænien havde en væsentlig afvigelse fra den mellemfristede budgetmålsætning. Kommissionen rettede en advarsel til Rumænien den 22. maj 2017 om, at der var konstateret en væsentlig afvigelse fra den mellemfristede budgetmålsætning i 2016, jf. artikel 121, stk. 4, i TEUF og artikel 10, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97. Den ... [*dato for vedtagelsen af ST 9999/2017*] vedtog Rådet efterfølgende en henstilling⁵+, som bekræftede nødvendigheden af, at Rumænien træffer foranstaltninger til at sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter⁶ ikke overstiger 3,3 % i 2017, svarende til en årlig strukturel tilpasning på mindst 0,5 % af BNP. På basis af Kommissionens forårsprognose 2017 er der risiko for en væsentlig afvigelse fra den anbefalede tilpasning i 2017.

⁵ Rådets henstilling af ... med henblik på at rette op på den væsentlige afvigelse fra tilpasningen i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i Rumænien (EUT ...).

+ EUT: udfyld fodnotehenvisningen for ST 9999/2017.

⁶ De offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til Unionens programmer, som fuldt ud modsvares af Unionsmidler, og ikkediskretionære ændringer i udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

- (8) I 2018 forventes Rumænien i lyset af sin finanspolitiske situation at foretage yderligere tilpasninger med henblik på sin mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 1 % af BNP. Ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpakten, medfører tilpasningen et krav om en nominal vækst i de primære offentlige nettoudgifter, som ikke overstiger 4,3 %. Det ville svare til en strukturel tilpasning på 0,5 % af BNP. Med en uændret politik er der risiko for en væsentlig afvigelse fra dette krav i 2018. I Kommissionens forårsprognose for 2017 blev det offentlige underskud desuden anslået at udgøre 3,5 % af BNP i 2017 og 3,7 % af BNP i 2018, hvilket er over traktatens referenceværdi på 3 % af BNP. Generelt er Rådet af den opfattelse, at der i 2017 i lyset af de stærkt forværrede budgetudsigter bør træffes væsentlige nye foranstaltninger for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten i overensstemmelse med den henstilling, der blev rettet til Rumænien den ... [*dato for vedtagelsen af ST 9999/2017*] med henblik på at rette op på den væsentlige afvigelse fra tilpasningen i retning af den mellemfristede budgetmålsætning.
- (9) Rumæniens budgetramme er fornuftig, men anvendes ikke fuldt ud. Budgettet for 2016 er afvejet væsentligt fra den mellemfristede målsætning om et strukturelt underskud på 1 % af BNP, hvilket er i strid med reglen om underskud i den nationale budgetramme. Budgettet for 2017 er afvejet yderligere fra den nationale budgetramme. Ligesom i tidligere år sendte de rumænske myndigheder i 2016 ingen ajourføring af den finanspolitiske strategi til parlamentet inden den foreskrevne frist i august. Som følge heraf har den finanspolitiske strategi på mellemlang sigt ikke ligget til grund for den årlige budgetproces.
- (10) Som følge af gode kapitalbuffere og øget rentabilitet forbedrede banksektoren også i 2016 sin situation. De rumænske myndigheder gav tilsagn om at foretage en omfattende revision af aktivernes kvalitet og en stresstest af banksektoren i 2018. Loven om gældseftergivelse trådte i kraft i maj 2016, men risiciene for banksektoren er generelt blevet begrænset af en regel fra forfatningsdomstolen om, at domstolene skal vurdere, om låntager overholder retsreglerne om alvorlige trængsler. Loven om omlægning af lån i CHF, som parlamentet vedtog i oktober 2016, blev for nyligt fundet forfatningsstridig. De mange nye lovgivningsinitiativer skader dog fortsat den retlige forudsigelighed med de negative konsekvenser, det kan have for investeringsklimaet.

- (11) Skatteunddragelsen har været omfattende i Rumænien, hvilket har mindsket skatteindtægterne og skatteretfærdigheden og forvredet økonomien. Rumænien har gjort begrænsede fremskridt med efterlevelsen af en landespecifik henstilling om at øge overholdelsen af skattelovgivningen og skatteinddrivelsen. I 2016 blev procedurerne for momsregistrering og - godtgørelse ændret, og der er taget initiativ til en landsomspændende indførelse af elektroniske kasseapparater, som er forbundet til skattemyndighederne. Fra 2017 gælder en særlig ordning for sektorer såsom hotelsektoren, cateringsektoren og andre lignende sektorer, hvor momsen fastlægges uanset indkomstgruppe. Derudover blev der vedtaget restriktioner for selvstændige og familieforetagender for at begrænse skatteunddragelsen. Der blev konstateret en forbedring af efterlevelsen i 2016 med hensyn til skatteangivelser og -betalinger, men de fælles skatte- og arbejdsinspektioner og revisioner førte ikke til bedre resultater. Den omsætningstærskel, der gælder for beskattningen af mikrovirksomhederne, blev øget væsentligt, mens satsen blev reduceret, hvilket resulterede i en bedre overholdelse af skattelovgivningen på bekostning af budgetindtægter. Den sektorvise og kategoriske tilgang til virksomhedsbeskatning risikerer at påføre både erhvervslivet og skattemyndigheden en administrativ byrde og fører ikke nødvendigvis til bedre skatteopkrævning.
- (12) Fordelingen af den disponible husstandsindkomst (under hensyntagen til husstandens størrelse) er speciel ulig i Rumænien, hvilket skader landets mulighed for vedvarende og inklusiv vækst. De rigeste 20 % af befolkningen har en indtægt, der er otte gange højere end de fattigste 20 %. Dette forhold er betydeligt højere end EU-gennemsnittet. Ulighederne skyldes i vidt omfang ulig adgang til sundhedspleje, uddannelse, tjenester og arbejdsmarkedet. Endvidere er Rumænien blandt de lande i Unionen, hvor ulighederne i indkomst reduceres mindst efter skat og sociale overførsler. Det sociale referenceindeks, som ligger til grund for de vigtigste sociale ydelser, er ikke blevet ajourført, siden det blev indført i 2008. Sort arbejde, herunder kuvertlønninger, er fortsat udbredt og vejer tungt på skatteindtægterne, forvrider økonomien og undergraver retfærdigheden og effektiviteten i skattesystemet og det sociale system. Skatteforvaltningens og arbejdstilsynets fælles nationale inspektioner blev iværksat som led i et pilotprojekt, men det har indtil videre ikke haft nogen systemisk virkning. Ressourcerne sættes ikke ind i de sektorer, hvor skatteunddragelsen er størst, der er ringe fokus på brugen af kuvertlønninger, og brugen af tvangsindgreb er større end brugen af forebyggende foranstaltninger.

- (13) Resultaterne på arbejdsmarkedet blev bedre i 2016, hvor arbejdsløshedsprocenten faldt til samme niveau som før krisen. Arbejdsstyrken mindskes fortsat, i takt med at befolkningen bliver ældre, og udvandringen forbliver høj. Den lave arbejdsløshed modsvares af en af de laveste erhvervsfrekvenser i Unionen. Især ligger beskæftigelses- og erhvervsaktivitetsfrekvensen for unge, kvinder, ufaglærte, personer med handicap og romaer noget under EU-gennemsnittet. Antallet af unge, som hverken er beskæftigede eller under uddannelse, er fortsat højt.
- (14) Selv om risikoen for fattigdom eller social udelukkelse er faldende, har den været meget stor, især for familier med børn, personer med handicap, romaer og landbefolkningen. I 2016 blev der vedtaget en omfattende pakke til bekæmpelse af fattigdom som led i et politisk skifte i retning af flere ydelser, som er rettet mod specifikke befolkningsgrupper. Den omfattede et pilotprojekt, hvor der etableres integrerede tjenester i marginaliserede samfund. Hvis modellen bliver landsomspændende, ville det forbedre den lave ydelse af integrerede tjenester væsentligt. Loven om en minimumsinklusionsindkomst blev vedtaget og skal træde i kraft i 2018, hvorved en række landespecifikke henstillinger, der har været fremsat gentagne gange, efterleves. Minimumsinklusionsindkomsten øger socialhjælpens dækning og tilstrækkelighed. Den kombinerer passiv støtte med obligatoriske aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger og inspektioner. Dens aktiveringspotentiale er dog beskedent, da målet er at nå ud til 25 % af bistanmodtagere ved aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger inden 2021.
- (15) Aktiveringspolitikkerne er blevet styrket i forbindelse med reformen af den nationale arbejdsformidling. Reformerne omfatter mere skræddersyet støtte og flere integrerede tjenester for jobsøgende og arbejdsgivere. Foranstaltningerne og hjælpen til fordel for unge uden arbejde eller uddannelse er blevet bedre. Det er stadig begrænset, hvad der tilbydes i form af aktiveringsforanstaltninger til de grupper, der har sværest ved at komme ind på arbejdsmarkedet, og de aktiveringsforanstaltninger, der på det seneste er foreslået, fokuserer slet ikke på disse grupper. Foranstaltningernes omfang og forbindelse til de sociale tjenester er ikke tilstrækkelig til i væsentlig grad at øge navnlig disse gruppers deltagelse i arbejdsstyrken.
- (16) Der er store forskelle mellem mænd og kvinder på, hvorvidt pensionen er tilstrækkelig, og på fattigdom i alderdommen, da kvindernes lavere pensionsalder betyder, at de, uanset om alle andre faktorer er ens, kun er berettiget til lavere pension. Rumænien er et af de meget få medlemsstater, som ikke har fastsat pensionsalderen for kvinder til den samme som for mænd. Loven om samme pensionsalder for mænd og kvinder blev forelagt parlamentet i 2013. Den er indtil videre kun blevet vedtaget af senatet.

- (17) I betragtning af produktivitetsudviklingen, indkomstkongvergens og Rumæniens konkurrenceevne fortjener lønstigninger i den offentlige og den private sektor særlig opmærksomhed. Lønstigninger i den offentlige sektor kan have en afsmittende effekt på den private sektor, hvilket påvirker Rumæniens konkurrenceevne. Mindstelønsniveauet i Rumænien er stadig blandt de laveste i Unionen, men er dog steget betydeligt i de senere år. Ad hoc-stigninger i mindstelønnen har øget andelen af arbejdstagere på mindsteløn væsentligt og har på det seneste ført til stor kompression blandt de lavtlønnede. I et forsøg på at efterleve en landespecifik henstilling blev der i starten af 2016 nedsat en trepartsarbejdsgruppe, som havde til opgave at indføre en mekanisme, hvorved mindstelønnen skulle fastsættes ud fra objektive, økonomiske, arbejdsmarkedsmæssige og sociale kriterier, men arbejdet er blevet meget forsinket og bør følges ordentligt op. Dialogen mellem arbejdsmarkedets parter er kendetegnet ved få kollektive overenskomster på sektorniveau og ved institutionelle svagheder, der gør reformerne mindre effektive.

- (18) Tilstrækkelige grundlæggende færdigheder er altafgørende for at finde og beholde gode og faste job og kunne deltage i det økonomiske og sociale liv. Det fremgår af internationale undersøgelser, at der er alvorlige mangler i de grundlæggende færdigheder blandt rumænske teenagere. Som følge af at mange unge forlader skolen tidligt, at kun få får en længere uddannelse, og at emigrationen er høj, er udbuddet af faglært arbejdskraft for lille. Adgangen til almen uddannelse af god kvalitet er begrænset i landområder, især for romabørn. Problemerne med at tiltrække gode lærere til landområder og skoler, hvor der primært går romaere, sammen med segregation og ofte diskriminerende holdninger betyder, at romabørn får dårligere uddannelsesresultater. Rumænien har som følge af gentagne landespecifikke henstillinger vedtaget og startet gennemførelsen af en strategi for nedbringelse af skolefrafaldet. De seneste foranstaltninger omfatter integrerede interventioner, en pilotordning med et varmt måltid, bedre godtgørelse af transportomkostninger og bistandskuponer, som skal fremme fattige børns førskoleundervisning. Der er planlagt projektbaserede foranstaltninger med EU-midler med henblik på at forbedre undervisningskvaliteten i dårligt stillede skoler til efteråret 2017, og selv om moderniseringen af undervisningsplanerne ikke er helt færdig, er den dog i gang. Lovgivningen til bekæmpelse af segregation er blevet bedre, bl.a. er skoletilsynets beføjelser på området blevet styrket. Der mangler dog stadig en overvågningsmetode. Der skal gøres mere for at opnå varige fremskridt med bekæmpelsen af samfundsøkonomiske uligheder på uddannelsesområdet. Ungdomsgarantien har indtil videre kun delvis været til gavn for de unge, der forlader skolen tidligt, og det er ikke let at få adgang til programmer, der giver en ny chance. Erhvervsuddannelsessystemet er ikke tilstrækkeligt tilpasset til arbejdsmarkedets behov, og deltagelsen i voksenuddannelse er meget lav.

- (19) Rumæniens befolkning oplever en dårlig sundhedstilstand. Adgangen til god sundhedspleje lider under utilstrækkeligt sundhedspersonale, manglende finansiering, for stor afhængighed af hospitaler og endelig korruption, hvilket især er til skade for personer med ringe indkomst og landområderne. Udover uofficiel betaling af læger vedrører korruptionen offentlige udbud i hospitaler, forsikringssvig og bestikkelse for attester, der giver ret til ydelser. Som reaktion på en landespecifik henstilling og i forbindelse med en forhåndsbetingelse for EU-finansieringsperioden 2014-2020 traf Rumænien nogle politiske foranstaltninger med henblik på at omlægge fra hospitalsbehandling til ambulant behandling. Der blev udarbejdet regionale planer for sundhedspleje for at fastlægge behovene for infrastruktur og tjenester, og der føres tilsyn med gennemførelsen af den nationale sundhedsstrategi. I overensstemmelse med den nationale strategi for korruptionsbekæmpelse 2016-2020 blev der vedtaget lovgivning for at modernisere feedbacksystemet for uofficielle betalinger, og sundhedspersonalets lønninger blev forbedret. Strategien for korruptionsbekæmpelse omfatter vidtrækkende foranstaltninger inden for sundhedspleje, herunder fremme af ansvarlighed og gennemsigtighed i forbindelse med ansættelse af hospitalsledere. Ikke desto mindre er arbejdet med at styrke plejen i lokalområdet, den ambulante behandling og henvisningssystemerne stadig kun i sin indledende fase, uofficiel betaling er stadig udbredt, hospitalsledelsen kan endnu ikke siges at være gennemsigtig og den nationale strategi for sundhedspersonale er endnu ikke vedtaget.
- (20) Rumæniens administrative kapacitet og kapacitet til at lægge politikker har lidt under uigennemsigtige processer og uigennemsigtig beslutningstagning, tunge administrative procedurer, ringe brug af dokumentation for kvalitet, dårlig koordinering af tværgående politikker og udbredt korruption. Der er kun gjort begrænsede fremskridt med reformen af den offentlige forvaltning. Organisationsstrukturerne er fortsat ustabile, hvilket påvirker den offentlige forvaltnings uafhængighed og effektivitet. Der blev søsat strategier for den offentlige tjeneste i 2016, men nogle af de vigtigste mål er endnu ikke indarbejdet i de relevante retsregler, især hvad angår objektive kriterier for ansættelse, bedømmelse og præstationsbelønning af personale. Det foreslås at harmonisere lønniveauerne til en vis grad, men der er ingen klar forbindelse mellem præstation og aflønning på centralt og lokalt niveau. Kapaciteten og autoriteten i det nationale agentur for offentligt ansatte skal stadig styrkes. Nogle af de foranstaltninger, der skulle sikre gennemsigtighed i politikudformningen, og som blev sat i værk i 2016, er blevet skrinlagt. Strategisk planlægning og konsekvensvurdering af lovgivning er ikke en fast del af den administrative praksis.

- (21) Utilstrækkelig og dårlig infrastruktur har været en af de vigtigste hindringer for den økonomiske udvikling i Rumænien. Som følge af en landespecifik henstilling vedtog Rumænien i efteråret 2016 den overordnede transportplan for at afhjælpe de dertil knyttede mangler. I et ønske om at fremskynde investeringerne i vejinfrastrukturen blev forvaltningen af infrastrukturinvesteringer adskilt fra myndigheden med ansvar for forvaltningen af infrastrukturen. Der blev i 2016 oprettet et organ med det formål at omlægge jernbanesystemet, som skulle være i drift i midten af 2017.
- (22) Rumænien har på det seneste haft en af de højeste investeringsrater i Unionen. I 2016 faldt de offentlige investeringer imidlertid, også på grund af en ringe gennemførelse af EU-midler. Høj absorption og effektiv udnyttelse af EU-midler er meget vigtig for Rumænien, hvis landet skal udnytte sit vækstpotentiale inden for vigtige sektorer, såsom især transport- og affaldssektoren. Kvaliteten af de offentlige investeringer har været hæmmet af bl.a. ledelsesproblemer og skiftende prioriteringer. Der er kun gjort ringe fremskridt med at forbedre projektprioriteringen og -forberedelsen i forbindelse med offentlige investeringer som følge af en landespecifik henstilling. Siden august 2016 har ministerierne været forpligtet til at tage hensyn til investeringsprioriteterne i deres udgiftsplaner, men der er ikke taget andre skridt til at øge finansministeriets rolle i investeringsprioriteringen og til at koordinere forberedelsen af offentlige investeringsprojekter bedre på tværs af ministerierne. Den nationale affaldsforvaltningsplan og det nationale program for forebyggelse af affald, som skulle vedtages inden udgangen af 2016, er endnu ikke blevet vedtaget. Der er også brug for planerne til at forbedre forvaltningen og retshåndhævelsen med henblik på at kanalisere nationale midler og EU-midler og opfylde miljøkrav på EU-niveau.

- (23) Effektive offentlige udbud er altafgørende for at opfylde strategiske mål og tackle vigtige politiske udfordringer for Rumænien, herunder effektiv brug af offentlige midler, modernisering af den offentlige forvaltning, bekæmpelse af korruption og fremme af innovation og bæredygtig og inklusiv vækst. De bidrager ligeledes til, at befolkningen har tillid til de offentlige myndigheder og til demokratiet. Rumænien har for nylig taget skridt til at gennemføre strategien og handlingsplanen for offentlige udbud. Som opfølgning på loven om offentlige udbud, som har været i kraft siden maj 2016, blev der vedtaget gennemførelseslovgivning om offentlige udbud og udbud inden for forsyningssektorerne i juni 2016, afledt ret om koncessionskontrakter blev vedtaget i slutningen af 2016, og den nationale dagsorden for offentlige udbud omhandler forebyggelse af og kontrol med korruption. Der er dog stadig adskillige centrale foranstaltninger i strategien, som ikke er afsluttet, såsom styrket kontrol og andre foranstaltninger til korruptionsbekæmpelse, fuldstændig gennemførelse af e-udbud og uddannelse af personale med ansvar for offentlige udbud.
- (24) Over 45 % af Rumæniens befolkning lever i landområder, som er langt bagud i forhold til byområderne hvad angår beskæftigelse og uddannelse, adgang til tjenester og infrastruktur og materiel velstand. Som reaktion på en landespecifik henstilling om at forbedre adgangen til integrerede offentlige tjenester, udvide den grundlæggende infrastruktur og fremme økonomisk diversificering, især i landdistrikterne, vedtog Rumænien i 2016 en lang række foranstaltninger vedrørende udvikling af landområder, modernisering af små gårde, støtte til SMV'er uden for landbrugssektoren, investering i infrastruktur, herunder i sociale ydelser og uddannelse, for formalisering af beskæftigelsen. Deres langsigtede resultater vil afhænge af kapaciteten til at gennemføre pilotforanstaltningerne i stor skala og til effektivt at målrette og absorbere de EU-midler, der er til rådighed.

- (25) Statsejede virksomheder spiller en vigtig rolle i økonomien, især i vigtige infrastruktursektorer. Svagheder i ledelsen af de statsejede virksomheder betyder, at de er mindre rentable end de private virksomheder, hvilket har negative konsekvenser for de offentlige finanser. Ved at reagere på en landespecifik henstilling har Rumænien gjort væsentlige fremskridt med at forbedre ledelsen af de statsejede virksomheder. De vedtægter, som understøtter den vigtigste lovgivning om ledelsen af statsejede virksomheder, blev hurtigt vedtaget i efteråret 2016. De relevante retsregler følger god international praksis om gennemsigtighed i udnævnelsen af bestyrelsesmedlemmer og ledelsen af statsejede virksomheder og giver finansministeriet specifikke kontrol- og håndhævelsesbeføjelser. Der er også truffet foranstaltninger til at gøre de lokale myndigheder opmærksomme på de nye regler, og budgetoplysninger om de statsejede virksomheder er offentliggjort. Forsinkelser i udnævnelsen af professionelle ledere skaber dog en vis bekymring med hensyn til den videre gennemførelse.
- (26) Rumæniens konkurrenceevne har lidt under svagheder i den ikkeomkostningsrelaterede konkurrenceevne og under strukturelle hindringer for overgangen til en økonomi med højere værditilvækst, hvoraf indviklede administrative procedurer udgør en. Som følge af en landespecifik henstilling i 2016 vedtog Rumænien flere retsakter med henblik på at forenkle administrative procedurer og fremme forbindelsen mellem borgere og den offentlige forvaltning, om end der var tale om et begrænset antal procedurer.
- (27) Korruption forekommer stadig på alle niveauer og er fortsat en hindring for at drive virksomhed. Rumænien har gjort væsentlige fremskridt med store dele af reformen af retssystemet og med at bekæmpe korruption på højt niveau. Der er dog stadig meget at gøre for at afhjælpe problemerne på området og sikre, at reformerne kan fastholdes også på længere sigt. Der er gjort fremskridt med at udvikle nye foranstaltninger til at forhindre og bekæmpe korruption, især i lokalforvaltningen, men der er stadig meget at gøre for at sikre en effektiv gennemførelse af den nationale strategi for korruptionsbekæmpelse, der blev vedtaget i 2016. Der skal gøres en indsats med hensyn til at sikre, at retsvæsenets uafhængighed respekteres i Rumæniens offentlige liv, at reformerne af strafferetten og civilretten afsluttes, og at domstolenes afgørelser gennemføres effektivt. Som led i mekanismen for samarbejde og kontrol rettes der henstillinger til Rumænien på områderne retsreformer og bekæmpelse af korruption. Disse områder er derfor ikke omfattet af de landespecifikke henstillinger for Rumænien.

- (28) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Rumæniens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2017 og det nationale reformprogram for 2017 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Rumænien i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Rumænien, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (29) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået konvergensprogrammet for 2017, og dets holdning⁷ afspejles især i henstilling 1 nedenfor.

HENSTILLER, at Rumænien i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Sikre efterlevelse af Rådets henstilling af ... [*dato for vedtagelsen af ST 9999/2017*] i 2017 med henblik på at rette op på den væsentlige afvigelse fra tilpasningen i retning af den mellemfristede budgetmålsætning. Føre en betydelig finanspolitisk indsats i 2018, der stemmer overens med kravene i den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten. Sikre den fulde anvendelse af de finanspolitiske rammer. Styrke overholdelsen af skattelovgivningen og skatteinddrivelsen. Bekæmpe sort arbejde, bl.a. ved at sikre systematisk brug af integreret kontrol.
2. Styrke målrettede aktiveringspolitikker og integrerede offentlige tjenester, idet der fokuseres på de personer, der er længst væk fra arbejdsmarkedet. Vedtage lovgivning, som giver mænd og kvinder samme pensionsalder. Indføre en gennemsigtig mekanisme til fastsættelse af minimumsløn i samråd med arbejdsmarkedsparterne. Forbedre adgangen til almen uddannelse, især for romaer og børn i landområder. Skifte til ambulant behandling og dæmme op for uformelle betalinger inden for sundhedsvæsenet.

⁷ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

3. Vedtage lovgivning med henblik på at sikre en professionel og uafhængig offentlig tjeneste, idet der anvendes objektive kriterier. Styrke projektprioriteringen og -forberedelsen i forbindelse med offentlige investeringer. Sikre rettidig fuldstændig og bæredygtig gennemførelse af den nationale strategi for offentlige udbud.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Rådets vegne
Formand
